

advies. Van deze beide voorstellen geldt, dat het onjuist is, in een bepaalden zin opdrachten aan het hoofdbestuur te geven, zonder dat van die zijde nog eenige studie heeft plaats gehad.

Anders sta ik tegenover den wensch van den voorsteller van dit ontwerp, den zetel der Maatschappij te verplaatsen naar den Haag. Hieromtrent heb ik reeds thans een soliede meening. Was de Maatschappij in den Haag gevestigd, ik zou met warmte de wenschelijkheid hebben willen bepleiten van overbrenging naar Amsterdam, ware het niet, dat ik mij door geschiedkundige overlevering méér gebonden zou voelen dan de voorsteller van dit ontwerp. De wenschelijkheid, dat onze waardigheidsbekleeders „herhaalden ómgang” zullen hebben met de departementale ambtenaren beaam ik geenszins. Integendeel geloof ik, dat deze herhaalde aanraking zeer licht tot ontstemming en tot schade voor onze zaak zou leiden. Eén ding vergete men niet. De *voorbereiding* van wetten kan bespreking op ministeries noodig maken. Daarvoor zal, wanneer dit noodig is, een bezoek aan den Haag worden gebracht, zooals dit in den loop der jaren menigmaal is geschied. Veel méér aanraking echter is noodig bij de *uitvoering* der verzekeringswetten, die, naar wij reeds uit ervaring weten, tallooze vergaderingen en besprekingen noodig maakt met het bestuur en de ambtenaren der rijksverzekeringsbank, aan welke de uitvoering der ziekwet wordt opgedragen. Ook op dezen praktischen grond verdient Amsterdam de voorkeur.

Ten slotte *het nieuwe contributiestelsel*. — De waarnemende penningmeester heeft in den Amsterdamschen Kring meegedeeld, dat hij vermoedde, dat de bijdrage der leden niet meer dan $\frac{1}{2}$ pCt. van hun bruto inkomen zou behoeven te bedragen. Ik waag het, ernstigen twijfel uit te spreken. In ieder geval hoop ik, dat hij zijn geheele berekening zal openbaar maken. Wij zullen dan kunnen zien, hoe hoog hij de blijvende uitgaven van het in den Haag te huren Maatschappijgebouw heeft geraamd en wat de kosten zullen zijn van zijn eigen bureau, dat voortaan de drieduizend Maatschappijleden elk afzonderlijk zal hebben aan te slaan. Ik schrijf dit, denkend aan onze rijksbelastingen, waarvan er een achttien millioen per jaar opbrengt, maar aan administratie twaalf millioen kost! Maar bovenal ben ik benieuwd te weten, hoe hij de inkomsten der geneeskundigen heeft geschat, en ook welke zijn prognose is omtrent het aantal Maatschappijleden in de toekomst.

Ik heb tot nog toe geen andere ervaring opgedaan dan dat men mij verklaarde, onmiddellijk de Maatschappij te zullen verlaten, wanneer dit voorstel zou worden aangenomen. Inderdaad de vergelijking met de diamantbewerkeren en andere arbeiders gaat wel heel mank. Het geneeskundig beroep is nu eenmaal een weinig anders, en het groote wapen daarginder, de staking, staat ons niet ten dienste. Natuurlijk zal men zich de vraag stellen: welke waar krijg ik voor mijn geld? En ziet men dan deze hooge jaarlijksche bijdragen opgeslorpt door de steeds klimmende eischen eener ambtenaarsregering, welke macht zal dan degenen, die niet door onmiddellijk persoonlijk belang zijn gebonden, vasthouden in het Maatschappijverband?

Evenwel ieder lid, dat wegloopt, maakt voor de achterblijvers de lasten zwaarder. Dit beteekent voor de Maatschappij een circulus vitiosus, waarin, als mijn gebed wordt verhoord, de Maatschappij zich niet zal begeven.

Amsterdam, 2 Mei 1920.

H. BURGER.

II.

Nu de voorzitter van het hoofdbestuur een propagandareis heeft aangevangen voor de reorganisatie-voorstellen (voorstel *b*, sub VI), zullen de tegenstanders van het daarin vervatte stelsel door middel van de geneeskundige pers moeten trachten hun denkbeelden te verdedigen. Het komt mij voor, dat de bedoelde voorstellen niet zóó goed voorbereid zijn en niet zóó op bezonken oordeel berusten, als vroeger wel het geval was. Een vaste lijn, een stevige overtuiging van het tegenwoordige hoofdbestuur blijkt althans niet er uit. Dit mogen de volgende voorbeelden bewijzen.

Onder 80 van voorstel *b* vindt ik „de overbrenging van den zetel der Maatschappij naar den Haag”. Een ieder nu herinnert zich, dat d.d. 17 November het hoofdbestuur een oproep richtte tot de leden om geld bijeen te brengen ten einde een eigen huis te kunnen stichten en in staat te zijn — gebruik makende van de bepalingen van het huurcontract — het huis, waarin thans te Amsterdam de bureaux gevestigd zijn, te koopen. Toen — dat is dus vóór ongeveer vijf maanden — dacht het hoofdbestuur dus blijkbaar niet er aan den zetel uit Amsterdam te verplaatsen, en sedert dien is er niets gebeurd, wat wijziging in dat oordeel zou kunnen wettigen. Toen zetelde de regeering toch ook reeds in den Haag, toen stond ook reeds vast, dat het centraal bestuur der volksgezondheid in den Haag zou komen. Reeds daarom lijkt mij dit plan dus voorbarig en ongerijmd. Ook omtrent den omvang van het bureau schijnt nog geen bijzonder vast oordeel aanwezig te zijn. In de kringvergadering te Amsterdam toch gaf de voorzitter der Maatschappij, na eenige oppositie, dadelijk toe, dat er bijv. over te spreken zou zijn de betrekking van „bezoldigd secretaris-jurist” te laten vervallen, indien op andere wijze de Maatschappij zich voorzien kon van altijd te verkrijgen rechtskundige adviezen.

De onnauwkeurigheid der voorstellen blijkt uit de volgende onjuiste mededeeling. In de toelichting staat: „Wat de pensioenen betreft, rijksambtenaren en andere ambtenaren zullen weldra op den voet van $2\frac{1}{2}$ pCt. van hun geheele inkomen, in diensttijd genoten, zich een pensioen zien verzekerd met een top van *f* 6000.—”. Deze mededeeling nu is, wat de rijksambtenaren betreft, *volmaakt onjuist*. Het maximum pensioen is nu *f* 3000.—, en wordt *misschien f* 4000.—. Dit staaltje toont aan, dat zelfs het nauwe contact van den voorzitter met Haagsche regeeringskringen — en dit heet een der groote voordeelen der voorstellen — geen juiste inlichtingen waarborgt. Maar het bewijst ook, dat deze voorstellen onnauwkeurig en te vluchtig zijn voorbereid en ingediend. En thans dient de strekking der voorstellen besproken, de techniek kan voorloopig buiten beschouwing blijven.

Er is — ook de secretaris van het hoofdbestuur bevestigde dit in de kringvergadering te Amsterdam — te veel werk voor sommige leden van het dagelijksch bestuur. Dit bezwaar kan op twee wijzen ondervangen worden. Ten eerste door een andere werkverdeling, ten tweede door het „te veel” van het werk op de schouders van betaalde ambtenaren te leggen.

Hoe komt het, dat het dagelijksch bestuur zoo veel werk heeft? Dit is een gevolg van de te groote centralisatie. Toen de vakorganisaties in de Maatschappij waren ingesteld, meende ieder, VAN BRUGGEN wees reeds erop in n°. 16, Eerste Helft van dit *Tijdschrift*, dat het vakvereenigingswerk aan die organisaties zou komen en dat het hoofdbestuur dus in groote mate van werk zou ontlast zijn; en wat zien wij nu? Dat het hoofdbestuur het nog nooit zoo druk met de vakbelangen heeft gehad als tegenwoordig.

Het eenige middel, dat de kwaal kan genezen, is dus gelegen in de invoering van decentralisatie. De vakorganisaties in de Maatschappij moeten ten opzichte der vakbelangen geheel zelfstandig kunnen optreden. Al het werk, wat thans door hoofd- of dagelijksch bestuur wordt gedaan op het gebied der vakantie, moet overgebracht op de besturen der vakorganisaties. Aan het hoofdbestuur komt slechts het recht van „veto” toe, waartegen natuurlijk beroep moet mogelijk zijn bij de algemeene vergadering.

De voorstellen nu van het hoofdbestuur gaan juist den anderen kant uit. Indien toch het ambtenaren-dagelijksch-bestuur komt, zitten wij voor altijd vast aan de grootst mogelijke centralisatie. Van dat oogenblik af ligt de behartiging van onze belangen in handen van drie vastaangestelde ambtenaren. Niet één voorzitter, niet één bestuurslid, die slechts eenige jaren blijven, en zelden in de plaats, waar het bureau gevestigd is, zullen wonen, zal opknnen tegen het gezag van die ambtenaren. Te beslissen zal dus vóór alles zijn, of men al of niet wil de volstrekte zelfstandigheid, in iedere richting, der vakorganisaties.

Zoo ja, dan zal ook daar gewerkt moeten worden, maar men hoede zich voor de aanstelling van ambtenaren. Thans moge er zeer veel werk te doen zijn, de tijd

zal komen, dat alles geregeld is en rustig loopt en dan is er voor ambtenaren niets of althans te weinig te doen. Is er *nu* te veel werk voor de secretarissen der vakorganisaties om dat onbetaald te laten, welnu men geve deze een salaris, desnoods met recht op pensioen op korten termijn gelijk in vele plaatsen bij de wethouders. Men zorge echter er voor secretarissen te houden, die gekozen worden en periodiek aftreden.

Te Amsterdam heeft dr. SIKKEL in de kringvergadering gezegd, dat dit geen voorstellen waren, waarover in een hoerastemming moest beslist worden. Terecht heeft Amsterdam besloten af te wachten met een beslissing, totdat het weet, hoe het hoofdbestuur zal reageeren op het oordeel der afdelingen. Overijlde beslissing kan voor altijd alles bederven. Men bedenke, dat, als wij éénmaal de drie Haagsche mandarijnen — gelijk zij te Amsterdam genoemd zijn — hebben, wij ze nooit meer kwijt raken.

Amsterdam, 29 April 1920.

D. BROCX.

III.

In het *Tijdschrift* van 24 April l.l. ontwikkelt het oud-hoofdbestuurslid KOCH zijn bezwaren tegen het voorstel B van het hoofdbestuur. En wel acht hij het daarin voorgestelde bureau met zijn bestuurders ten deele overbodig, ten deele gevaarlijk voor onze Maatschappij, als zijnde een ambtenaren-bestuur met feitelijk dictatoriale macht.

Wat nu het tweede punt betreft, gevoel ik iets voor zijn bezwaren, al moet ik er terstond bijvoegen, dat het aan het hoofdbestuur nog best mogelijk zal zijn, deze vóór de behandeling van het voorstel in de 71ste algemeene vergadering uit den weg te ruimen.

Overbodig acht KOCH het in te stellen bureau, omdat wij beschikken over goede organisaties en commissies, die het hoofdbestuur veel werk uit de handen kunnen nemen; hij wil zelfs voor het onder sub 5 van het voorstel genoemde een kleine commissie samenstellen. Aangenomen nu, dat deze commissies het werk voor het hoofdbestuur zullen verrichten en dit kunnen, zonder dat een bepaalde groep van leden anderen in hun bestaan zou schaden (hiervoor toch moet het hoofdbestuur waken), zou dan niet even goed, volgens KOCH, het hoofdbestuur slechts het uithangbord zijn? Of nu de organisaties en commissies het doen of dat een bureau het doet, het werk wordt toch aan het hoofdbestuur ontnomen. En aangezien men de hoofdbestuursleden hoort verklaren, dat het op de thans gevolgde wijze niet langer kan gaan, daar zij overstelpt zijn met werk, omdat de eindbeslissing en van al die commissies weer in de hoofdbestuursvergaderingen ter tafel komen, is men wel gedwongen een andere werkwijze te kiezen. Is dan niet een bureau te verkiezen, waar de voorzitter, zoo vaak als hij het noodig oordeelt, inzage van alle stukken kan nemen en zijne meening er over kan uitspreken, en waar men beschikt over personen, die al hun tijd aan de zaken kunnen geven, waardoor het werk veel spoediger zal afgedaan worden.

KOCH erkent zelf, dat de invloed van onze Maatschappij de fondsgeneesheeren bevaard heeft voor de dictatuur van het proletariaat. Zeker, maar daarvoor werd de C. O. gevormd en aangezien thans weer andere gevaren onze zelfstandige positie bedreigen, verdient het hoofdbestuur een woord van hulde, dat het met een voorstel komt, om onze Maatschappij zóó in te richten, dat zij ook aan die gevaren het hoofd zal kunnen bieden.

En nu het bezwaar, dat volgens mijn meening vóór de behandeling van het voorstel moet opgelost worden. De directeur of tweede voorzitter moet een persoon zijn opgewassen tegen een zoo omvangrijk werk, het moet iemand zijn met, wat men noemt, „er zit een ruggegraat in”. Ik vraag mij nu af, als men zoo iemand voor het leven benoemt, bestaat er dan geen kans, dat de leiding, die in handen van het hoofdbestuur moet berusten, overgebracht zal worden naar dien directeur. Een gevaar des te grooter, als men eens een hoofdbestuur zou krijgen, dat minder sterk optrad dan het tegenwoordige. Thans hebben de leden der Maatschappij nog te zeggen over de richting.